

Ög 97. Grönlund, Åsbo sn.

Pl. 29, 57.

Äldre avbildningar: S. Hansen, Teckning i Svenska Arbetaren 30/12 1863; E. Brate, Foto (ATA).

Runstenen står i en romantiskt vacker omgivning, sedan den år 1856 av jordägaren greve Otto Klingspor inflyttats i Grönlunds herrgårdspark. I likhet med socknens andra runsten, Ög 98, stod den förut ej långt från stranden av Svartån, nära vägen, i Mellängen. — Atterbom, som var född i socknen talar om »Åsbo runstensängar.» Lövsöksvegetation med rikt färgskiftande blomstermatta ge även nu runstenen en målerisk inramning, där den står rest något hundratal m. NO om huvudbyggnaden på en öppen hagmarkssluttning i parken ovanför den vackra dammen i däliden.¹⁵⁰

Inskrift:

kupmuntr × rispi × s--- × þnsa × eftir × uistin × faþur × sin × kuþ × hialbi × hans × saul ×
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55

»Gudmund reste denna sten efter Visten, sin fader. Gud hjälpe hans själ!»

Grönlund framstår såsom detta bygdeområdes förkristna gudstjänstlokal, se min framställning i *Östergötlands järnålder II*, s. 151. Det faller därför i ögonen, att den döde fadern bär namnet Visten. Vid behandlingen av inskriften från den hedniska offerlunden vid Oklunda i Östra Husby, nedan sid. 388, erinras därom att hedniska offerföreståndare bevisligen ha kunnat uppkallas efter sin befattning med vi'et, så att de benämnts *Vé-Geir* (Island) och tydligen även *Vi-Finn* (Oklunda); anmärkningsvärt är också att den ålderdomliga runstenen vid Tjusts härares äldsta tingsplats, *Godhsten* ('offerprästens tingskrets') nu Gursten, innehåller namnet *Vifridr*, som kan tänkas avse en offerföreståndare (*Östergötlands järnålder II*, s. 156). Tänkbart är därför, att den döde fadern här vid Grönlund benämnts *Vi-Stæinn* i sin egenskap av vi'ets föreståndare — ¹⁵²vid kristendomens antagande tycks¹⁵³ ju många av dessa bygdernas 'godar' med sina menigheter ha övergått till den nya läran, liksom offerplatsen själv blev det kristna gudstjänststället.

Plansch 29b. Ög 97. Grönlund, Åsbo sn. Foto Nordén 1946. [Jansson skriver 1947: Helt retusch.]

Plansch 57b. Ög 97. Grönlund, Åsbo sn. Foto Nordén 1946. [Jansson skriver 1947: Helt retusch.]

¹⁵⁰ I marginalen har, sannolikt, Nordén skrivit: Anm. (Stenen har gett sitt inslag vid den svenska nyromantikens tillblivelse!)

¹⁵¹ Någon text om Grönlund synes aldrig ha kommit med i Nordéns monografi. Det står inget i behandlingen av namn på *lund* (s. 147 f.), ej heller i övrigt i *Avd. VIII. Bygdeindelningen*.

¹⁵² För den avslutande texten, här satt i mindre stilsort, har Wessén i marginalen noterat: Utgår.

¹⁵³ Wessén har skrivit ett frågetecken i marginalen för ordet »tycks».

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med stora reservationer. Arbetet med utgåvan avslutades 2024-12-31.